

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Pardubice

Inspekční zpráva

Zvláštní škola a Praktická škola, Pardubice, Klášterní 52

Klášterní 52, 530 02 Pardubice

Identifikátor školy: 600 024 296

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 15. - 19. ledna 2001

Čj.	102 048/01-4033
Signatura	oj2zu206

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola je umístěna v samostatné budově v historické části města. Je právním subjektem, pracuje v intencích příspěvkové organizace. Součástí školy tvoří: zvláštní škola - ve 12 třídách je umístěno 116 žáků 2. - 9. ročníku, pomocná škola - 1 třída s 9 žáky, přípravné třídy pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí - 2 třídy s 26 dětmi, z toho 1 třída elokovaně umístěna mimo školní budovu, praktická škola s dvouletou přípravou - 1 třída se 6 žáky, praktická škola s tříletou přípravou - 5 tříd s 45 žáky a školní družina - 1 oddělení s 10 žáky. Celkový počet žáků školy je 202.

Od školního roku 1996/1997 se úspěšně daří realizovat činnost přípravného ročníku pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Absolventi jsou připraveni úspěšně zvládnout zápis do základní školy, ve které zahájí a plní povinnou školní docházku.

Orientační inspekci byla sledována a hodnocena zejména činnost zvláštní školy, pomocné školy a praktické školy. Výchovně vzdělávací proces je veden v souladu s deklarovanými vzdělávacími programy (viz výčet dokladů str. 9 - 10).

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Personální podmínky výuky nebylo možno vyhodnotit. Ředitelka školy předložila doklady o dosaženém pedagogickém vzdělání pouze u šesti pracovníků, tj. u těch, kteří byli přijati do pracovního poměru po 1. lednu 1995 (po vstupu do právní subjektivity). U ostatních pedagogů, kteří působí ve škole dlouhodobě, v osobní dokumentaci doklady založeny nebyly.

Zvláštní škola

Hodnocení kvality vzdělávání v 2. - 5. ročnících zvláštní školy

Ve třídách mladších žáků školy byly sledovány vyučovací hodiny českého jazyka, prvouky, řečové výchovy, výtvarné výchovy a pracovního vyučování.

Časová dotace sledovaných předmětů odpovídala učebnímu plánu, vyučující mají rozpracované učivo do tematických plánů v souladu se vzdělávacím programem.

Devět sledovaných hodin vyučovaly čtyři učitelky, z nichž jedna v současné době dle vyjádření ředitelky školy dálkově studuje a v jedné hodině zastupovala důchodkyně. Výuka probíhala v kmenových třídách s různou velikostí. Vybaveny jsou starším žákovským nábytkem a koberci. Některé učebny jsou prostorově velmi omezené, ztěžující pohyb po třídě. Učebna v přízemí budovy nedisponuje dobrými světelnými podmínkami, často musí být použito stropní osvětlení. Výzdoba školního interiéru zpříjemňuje prostředí staré budovy školy. Učební pomůcky pro výuku jsou částečně zastaralé, učitelky si vytvářejí některé materiály samy. Ve výtvarné výchově žáci z převážné části pracovali s vlastními vodovými barvami a štětci. Materiál na vyšívání v rámci pracovního vyučování pomáhal zabezpečovat učitelka sama v případech selhání přípravy žáků na výuku.

Struktura sledovaných vyučovacích hodin odpovídala výukovým cílům a věkovým zvláštnostem žáků. Pracovní tempo ve sledovaných hodinách bylo pomalejší, bylo přizpůsobeno momentálnímu schopnostem a aktivitě žáků ve třídě. Učitelky funkčně využívaly učebnice, pracovní sešity a připravené materiály. Při různorodosti složení tříd byl přístup k žákům zejména individuální, vyučující poskytovaly přiměřený prostor k uplatnění všem žákům. V hodinách prvouky a řečové výchovy žáci plnili zadávané úkoly nejen v lavicích, ale podle pokynu učitelky u tabule a na koberci. Před výkladem nového učiva vyučující vždy

důkladně procvičily látku z minulé hodiny. Navozovaly často konkrétní situace, ve kterých docházelo k rozvoji přirozeného řečového projevu. Většinu hodin provázely pohybové aktivity žáku v souladu s naplněním psychohygienických zásad. Učitelky vhodně střídaly dechová a rytmizační cvičení, slovní hry, kterými aktivizovaly žáky. Ve výtvarné výchově byla žákům dána příležitost zapojit vlastní fantazii. Žáci tvořivě pracovali s barvou a zároveň využili poznatků o městě Pardubice. Vzniklé práce byly bezprostředně žáky vzájemně zhodnoceny.

Učivo bylo interpretováno ve všech sledovaných hodinách věcně správně. Hodiny začínaly zpravidla motivací žáků a seznámením s danými úkoly. V průběhu vyučovacích hodin učitelky prověřovaly znalosti a dovednosti žáků, vedly je k odpovědnosti. Žáky nejen hodnotily, ale odměňovaly i jejich aktivní snahu pochvalou. Uplatňování mezipředmětových vztahů bylo nejvíce patrné v prvouce a výtvarné výchově. Ve většině sledovaných hodin nechybělo závěrečné shrnutí a hodnocení žakovských výkonů.

Výuka probíhala většinou v atmosféře důvěry a vzájemné spolupráce. Přestože byl dán žákům prostor k seberealizaci, aktivita mluveného projevu místy převažovala na straně vyučujících. Průběh výuky ve dvou hodinách byl narušen nekázní žáků. S velkým úsilím se podařilo žáky usměrnit pouze v jedné vyučovací hodině.

Na základě posouzení podmínek a vedení výuky byla kvalita vyučování 2. - 5. ročníků zvláštní školy hodnocena velmi dobře.

Český jazyk, občanská nauka

Vyučující pracují dle sestavených tematických plánů učiva zpracovaných v souladu s díkací vzdělávacího programu. Méně zřetelné bylo uplatnění zásady soustavnosti a zejména propojení teorie s praxí ve výuce českého jazyka mluvnického charakteru. Bezprostřední příprava učitelů na výuku se pohybovala v intencích velmi dobré kvality.

Pouze část sledovaných hodin byla vybavena adekvátními učebními pomůckami a názorným materiálem pro vizuální vnímání a upevňování opakovaných či nových poznatků výuky. Hodina občanské výchovy byla obohacena reálnými úředními formuláři a využitím denního tisku. Převažovalo frontální působení na žáky většinou navíc provázené absencí vhodné relaxace a respektování psychosomatických potřeb žáků. Výuka probíhala v kmenových třídách, které jsou převážně funkčně a esteticky zařízené s častým využitím žakovských prací.

Ve většině hospitovaných hodin byla realizována klasická metoda výuky, tj. působení pedagoga na všechny žáky jednotně často přinášející snížení efektivity školní práce. V menším měřítku byly zaznamenány alternativní formy práce, soutěživé prvky a cílený rozvoj slovní zásoby. V některých hodinách byl konstatován převažující kvalitní verbální i nonverbální projev učitele. Ne vždy bylo hovořeno k žákům spisovnou češtinou. Prostoru pro vlastní aktivitu bylo žákům poskytnuto kvantitativně různě od téměř nedostatečného s převahou monologu učitele až po častou možnost širokého uplatnění. Individualita žáků a jejich speciální potřeby byly ve většině hodin respektovány. Sešity žáků nejsou vyučujícími v některých sledovaných hodinách důsledně kontrolovány.

Motivační působení na žáky bylo pouze v malé míře průběžně aplikováno. Většina vyučujících oceňovala výkony žáků slovně, místy docházelo k pochvalě za snahu a pokrok. Bylo zaznamenáno vedení žáků k sebehodnocení vlastní úspěšnosti. Hodnocení práce žáků v hodinách bylo provedeno pouze v některém závěru vyučovacích jednotek.

Komunikativní dovednosti žáků byly rozvíjeny s různou mírou intenzity vzhledem k možnostem zdravotně postižených žáků. Více příležitostí k uplatnění se zpravidla poskytovalo ze strany vyučujících rychlejším a aktivnějším žákům, pomalejší setrvali

v pasivním sledování průběhu vyučování. V hospitovaných hodinách bylo možno pozorovat přiměřeně korektní vztahy mezi žáky a učiteli a žáky navzájem.

Sledované okruhy vyučování výše uvedených předmětů vykazovaly častou rovnováhu pozitivních a negativních zjištění, kvalita vzdělávání byla průměrná.

Matematika, rýsování, přírodopis

Tematické plány učiva respektují požadavky deklarovaného vzdělávacího programu, pouze ve výuce přírodopisu 9. ročníku byl zjištěn prozatímní odklon od učebních osnov. Vyučovací hodiny vedli většinou zkušení učitelé s delší praxí ve speciálním školství. Pouze hodina rýsování byla vedena začínajícím učitelem, hledajícím adekvátní metody a formy práce pro handicapované žáky. Ve způsobu výuky byly rovněž odlišnosti dané osobnostními rysy učitelů. Různost ve složení třídních kolektivů si vyžádala další specifické přístupy učitelů k žákům. Psychohygienické zásady byly ze strany vyučujících v jednotlivých hodinách uplatňovány s různou intenzitou ve prospěch individuálních potřeb a možností žáků.

Převládající pestrost a rozmanitost forem i metod výuky ve sledovaných hodinách odpovídaly náročnosti učiva a byly uplatňovány v souvislosti s rozumovými schopnostmi žáků. Zřetelnou prioritu tvořila komunikativní orientace žáků s dostatečným střídáním činností i se zařazením relaxačních pasáží. V hodině přírodopisu bylo vhodně využito moderních didaktických pomůcek, zpětného projektoru, nástěnných obrazů a prostorových modelů lidského těla. Organizační pokyny učitelů byly v převážné míře jasné, srozumitelné a přiměřené možnostem žáků. Metodickou rezervou v hodině rýsování bylo méně jasné vysvětlení obtížné látky s chybějící zpětnovazební kontrolou směrem k žákům. Pouze v jedné z hodin bylo využito při výkladu nového učiva induktivní metody. V ostatních hodinách bylo učivo žákům předkládáno, aniž jim byla poskytnuta možnost zobecnit a tím zažít radost z úspěšné práce. Nebylo dostatečně využíváno motivačních příkladů z praxe. Kladem hodin v matematice byly zřetelné cíle, kázeň a soustředěnost žáků. Žáci jsou vedeni k řádnému grafickému projevu, jejich sešity jsou pravidelně kontrolovány. Velmi dobře ovládají základní početní výkony z paměti, což je důsledek pravidelných matematických rozvíček a krátkých písemných prací. Vyučující matematiky se dopouštěli drobných odborných chyb, zejména při zapisování matematických operací, jež však neměly podstatný vliv na kvalitu výuky.

Ve všech hodinách učitelé zařadili orientační opakování probraného učiva. Slovní hodnocení bylo přiměřené, učitelé využívali motivujícího dopadu pochvaly. Výrazným motivačním prvkem bylo pedagogické nasazení vyučujících. Jejich komunikace se žáky byla kultivovaná, vztah k žákům byl vstřícný. Učitelé vytvářeli ve třídách pozitivní pracovní atmosféru.

V hospitovaných hodinách byla kvalita výuky celkově velmi dobrá.

Dějepis

Ve sledovaném předmětu týdenní časová dotace a obsah učiva odpovídal schválenému vzdělávacímu programu. Kontinuita výuky v jednotlivých ročnících byla zajištěna formou tematických plánů zpracovaných podle učebních osnov. V hospitovaných hodinách vyučovali dva učitelé, jejich příprava na výuku byla zjevná. Hodiny probíhaly v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Třídy jsou poměrně malé ale dostačující vzhledem k počtu žáků ve třídě. Výzdoba žákovskými pracemi a květinami působí příjemným dojmem. Vybavení pomůckami bylo ve vztahu k obsahu učiva standardní, didaktická technika v době inspekce použita nebyla. Hodiny dějepisu jsou začleněny do rozvrhu vyučovacích hodin v souladu se zásadami duševní hygieny. Při samotné výuce nebyly zařazeny relaxační prvky. Pouze v 7. a 8. ročníku pracovali

žáci jak ve skupině tak i samostatně. Žádný názorný materiál (dějepisné mapy) nemají žáci k dispozici, procvičování orientace na nástěnné mapě rovněž do výuky začleněno nebylo.

V jedné hodině proběhlo ústní zkoušení u tabule, ostatní žáci vypracovávali připravený opakovací test. Hodnocení vědomostí zkoušené žákyně nebylo učitelem zřetelně oznámeno a zdůvodněno. Při společném, většinou frontálním prověření splnění zadaných úkolů, se učitel snažil vytvořit potřebný kontakt se žáky, ale pouze minimálně se zapojovali do vyučovacího procesu. Hodina vedená učitelem v 9. ročníku byla zaměřená na opakování probraného učiva, na aplikaci a upevňování získaných vědomostí z předcházejících lekcí. Žáci však s učitelem spolupracovali velmi sporadicky, místy byla hodina vedena formou monologu bez uplatnění zpětné vazby a docházelo tak k opakovanému výkladu učitele. Nedostatky byly zaznamenány především v metodickém zvládnutí vyučovací hodiny. Výuka postrádala mnohostranné využití zdrojů informací. Při práci s učebnicí šlo o čtení a reprodukci přečtených informací.

Vstupní motivace, aktualizace učiva ani mezipředmětové vztahy nebyly při výuce příliš uplatňovány. Většinou tak nebyla nabídnuta možnost pro uplatnění vlastního názoru žáků na podporu samostatného myšlení. Ti se často stávali pasivními příjemci informací. V závěru hodin nedošlo vždy ke shrnutí a procvičení nově získaných poznatků. Nežádoucí projevy v chování žáků byly zaznamenány jen výjimečně.

Výuka dějepisu s ohledem na rovnováhu pozitiv a negativ byla průměrná.

Pracovní vyučování – dílenské práce

Hospitace byly uskutečněny v 6., 7. a 8. ročníku. Výuka jedné ze tří základních složek pracovního vyučování, tj. dílenské práce, probíhá ve dvou odborných pracovnách - dílnách. Pracovny jsou dostatečně velké, avšak vybavené starými a většinou silně poškozenými žakovskými pracovními stoly. Zejména hoblice jsou v nefunkčním stavu. Vybavení pracovními nástroji je sice vyhovující, avšak některé používané nástroje v době inspekce nebyly udržované v dobrém stavu (nedostatečné nabroušení), v jedné vyučovací jednotce chyběly pilníky vhodné velikosti. Materiálu používaného k výrobě předmětů, na kterých se žáci učili pracovní postupy a zacházení s pracovními nástroji, bylo ve skladu dostačující množství. Ve sledovaných hodinách žáci pracovali s kovem (návěk činností při opracování drátu a tenkého plechu) a se dřevem (řezání, dlabání, konstrukční spoje). Vyučující žákům vysvětlili pracovní postup a učili je čtení jednoduchého technického výkresu. V této činnosti byly konstatovány místy metodické rezervy vyučujících. Seznámili je s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek. Upozornili je na hygienu a bezpečnost při práci a v průběhu vyučovacích jednotek se snažili vést žáky k bezpečné práci a pořádku na pracovišti. Učili je organizovat si práci a vytvářeli u nich správné pracovní návyky. Výsledný výrobek nebyl samoučelný, měl praktické využití. V hodinách většinou panovalo pracovní klima, žáci často plnili zadané úkoly se zaujetím. Ze strany učitelů jim byla věnována dle potřeby individuální péče. Učitelé vytvářeli a rozvíjeli pracovní dovednosti a návyky žáků uplatnitelné v praktickém životě.

Kvalita vzdělávání v hodinách pracovního vyučování dosahovala průměrné úrovně.

Pomocná škola

Věcné učení, psaní

Činnost třídy pomocné školy naplňuje platný vzdělávací program. V desetileté pomocné škole je zastoupen nižší, střední a vyšší stupeň, plněn celkem devíti žáky.

Učitelka disponuje omezeným fondem vhodných názorných pomůcek a učebního materiálu. Některé situace ve výuce postrádaly žádoucí využití audiovizuální techniky. Třída je vyzdobená, ale převládají statické prvky bez možnosti uplatnění ve výuce. Její prostor je malý, nelze instalovat v části třídy koberec, který by vytvořil základ pro relaxační i pracovní část místnosti. Podmínky výuky umožňují velmi omezené uplatnění psychohygienických zásad.

Organizační pokyny vyučující byly většinou jasně a srozumitelně sdělované a přiměřené hloubce mentálního postižení žáků. Ve výuce zřetelně převládal řízený rozhovor a samostatná práce žáků (hodina psaní). Pestrost metod a forem práce jako jedna z hlavních podmínek úspěšné výuky těžce mentálně postižených žáků nebyla zcela naplněna. Hodina psaní byla monotónní, chyběly relaxační a simulační vstupy. Evidentní snahou pedagoga bylo nastolit příznivou pracovní atmosféru. Většina žáků byla aktivní a ukázněná v rámci svých psychosomatických možností. V méně efektivních částech hodin byla zřejmá rostoucí nekázeň některých žáků.

Žáci byli průběžně odměňováni pochvalami a povzbuzením k další činnosti. Hodnocení a klasifikace žáků mají výhradně motivační charakter slovně vyjádřený.

Na vzájemnou komunikaci mezi vyučující a žáky měl vliv momentální zájem a zdravotní stav žáků. Lze konstatovat, že ve většině případů se dařilo rozvíjet základní komunikativní dovednosti žáků a vést je k vyšší míře koncentrovanosti na výuku. Vztah vyučující k žákům je vstřícný a přiměřeně důvěrný.

Kvalita vzdělávání v pomocné škole byla celkově průměrná, nebyl zaznamenán kvalitativní posun od minulé inspekce.

Praktická škola

Praktická cvičení - vaření

Předmět je dotován sedmi hodinami týdně. Žáci 1. ročníku jsou rozděleni na dvě skupiny. Praktická výuka jedné skupiny probíhá ve cvičné kuchyni ve škole, druhá skupina je umístěna do smluvního pracoviště praktického vyučování v prostorách vojenského letiště v Pardubicích (nebyla provedena hospitace).

Navštívený vyučovací blok předmětu ukázal na enormní zájem žáků (chlapců) získat vědomosti, dovednosti a návyky v přípravě pokrmů. Bylo patrné, že v praktických činnostech se realizují a mají radost z práce. Výuka probíhala v odborné pracovně – cvičné kuchyni, která byla prostorově malá, ale vybavená potřebným zařízením a pomůckami k výuce. V rámci výuky jsou žáci vedeni k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel, osvojují si kulturní návyky včetně zásad stolování. Jsou seznamováni s výživovými zvyklostmi a zásadami zdravé výživy. Ve vedení praktického výcviku žáků je vyučující začínající. To se také projevilo v jejím prozatím nezažitém správném způsobu komunikace se žáky, tolerovala nesprávně praktikované ochucování jídel, i když žákům zopakovala, jaký je správný technologický postup.

Součástí výuky je i výběr a nákup potravin a jejich skladování. V době inspekce žáci úspěšně podle norem a většinou správných technologických postupů zvládli zhotovení několika druhů polévek a bramborové knedlíky. V hospitovaném vyučovacím bloku panovala pracovní a přitom přátelská atmosféra navozená pozitivním vztahem učitelky k žákům. Žáci pracovali svědomitě a zodpovědně. Dbali na osobní hygienu i na čistotu a pořádek na pracovišti. Byli vedeni k hospodárnému využívání potravin a dodržovali hygienické zásady při jejich zpracování. K zájmu o předmět značně přispívá pracovní zapojení žáků.

Kvalita vzdělávání v daném předmětu byla velmi dobrá.

Praktická cvičení - ruční práce

Výuka ručních prací - šití se uskutečňuje v odborné pracovně, její součástí je i učebna pro teoretickou výuku a místnost se stříhačským stolem. Žehlení se provádí v pracovně, ve které je pro tuto činnost velmi omezený až nedostatečný prostor skýtající nebezpečí úrazu. Pracoviště je vybaveno moderními šicími stroji, pravidelně je prováděna jejich kontrola a údržba. Každá žákyně pracuje na samostatném šicím stroji. Vyučující předmětu má dle sdělení vedení školy dlouhodobé pedagogické zkušenosti, sleduje nové trendy nejen v didaktice předmětu, ale i v odbornosti. V hospitované jednotce žákyně 2. ročníku pracovaly na pololetní samostatné práci, která byla částečnou zkouškou nabytých vědomostí a dovedností. Žákyně pracovaly soustředěně, pečlivě a zodpovědně. Jsou vedeny k plánování práce, dodržování technologických postupů, k bezpečnosti práce a estetickému vkusu. Získávají základní vědomosti a dovednosti z oblasti odívání a módy, ručních prací a údržby oděvů. Ke kvalitní výuce přispívá zapojení žákyň do běžného pracovního procesu na smluvním pracovišti v Pardubicích.

Vzdělávání v hospitovaném předmětu mělo výraznou převahu pozitiv, bylo velmi dobré.

Rodinná a zdravotní výchova (praktická škola s tříletou přípravou), rodinná výchova (praktická škola s dvouletou přípravou)

Předmět rodinná a zdravotní výchova je v praktické škole s tříletou přípravou dotován v 1. ročníku 4 hodinami týdně, ve 2. ročníku 3 hodinami týdně. Předmět rodinná výchova v praktické škole s dvouletou přípravou v 1. i ve 2. ročníku je dotován 5 hodinami týdně. Jejich časová dotace je v souladu s učebním plánem výše uvedeného vzdělávacího programu. Sledované předměty vyučovaly tři učitelky. Jejich písemně zpracované tematické plány logicky navazovaly na učivo v jednotlivých ročnících.

Všechny čtyři hospitované hodiny proběhly v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Ve výuce nebyl vždy využit názorný či rozšiřující materiál, zato byly velice přehledné a výstižně barevnými křídami zhotovovány zápisy na tabuli včetně náčrtů. Učitelky uvedly, že potíže ve vedení výuky způsobuje absence kvalitních učebnic jak pro rodinnou a zdravotní výchovu, tak pro předmět rodinná výchova 1. ročníku. Základními učebními texty se tak stávají podrobné zápisy do školních sešitů. Zpestřením hodiny rodinné výchovy byla demonstrace videofilmu, která zaručovala názorný výklad a pochopení probíraného učiva.

V organizaci výuky 2. ročníků převažovala frontální metoda práce. Výklad nové látky byl zaměřen na zdůraznění návaznosti na již známé poznatky z předcházejících hodin. Rychlé tempo i členění hodin vedlo v určitých momentech k opomenutí psychohygieny (během výkladu byl prováděn zápis na tabuli a zároveň přepis do sešitů, chyběla chvilka uvolnění). Zhlédnuté hodiny byly po věcné i odborné stránce na velmi dobré úrovni. Ovšem v důsledku naplnění stanoveného náročného cíle hodiny se objevily i delší monology vyučujících a žákyním nebyl poskytnut patřičný prostor k vlastní prezentaci. V jedné z hodin proběhlo ústní zkoušení u tabule. Ostatní žákyně sledovaly průběh zkoušení, při kterém došlo k nevhodnému chování a zasahování do kompetencí vyučující jinou žákyní. Její arogantní způsoby vyjadřování a netaktní postoj k učitelce poznamenal další průběh vyučování.

Sledované hodiny v 1. a 2. ročníku dvouleté praktické školy byly organizačně a metodicky velmi dobře připravené, trvale a důsledně byl brán ohled na pracovní tempo a možnosti žákyň. Výrazným motivujícím prvkem byl mírný a klidný přístup vyučující, její pedagogické nasazení a

takt. Nezapomínala na průběžné hodnocení výkonů žákyň po každém splněném úkolu. Výsledkem byla snaha všech dívek co nejpřesněji a samostatně vyjádřit své myšlenky.

V hospitovaných hodinách převládalo kultivované vystupování učitelek. Snažily se vést žáky k zásadám společenského soužití. V některých hodinách byla zjevná snaha o rozvoj komunikativních dovedností žáků.

Na základě zjištěných skutečností byla výuka ve sledovaných předmětech průměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě provedených hospitací, sledování jednotlivých aspektů výuky, rozhovorů s vyučujícími a analýzy příslušné pedagogické dokumentace byla kvalita vzdělávání v souhrnu průměrná.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Ředitelka školy vypracovala dosažitelné koncepční záměry školy, respektující potřeby a zájmy zdravotně či sociálně handicapovaných dětí a žáků. V koncepčním dokumentu je věnováno hodně pozornosti postupné obnově školního nábytku a rozšiřování fondu učebních pomůcek dle finančních možností. Sociální integrace žáků vyžadující speciální péči, zlepšování činnosti školy, prezentace na veřejnosti a prohlubování spolupráce s rodiči žáků a zainteresovanými subjekty je další stěžejní koncepční oblastí. V současnosti se vedení školy podílí na tvorbě vzdělávacího programu Evropské unie zabývajících se soužitím minoritních skupin.

Školní rok se řídí zpracovaným plánem práce s uvedením organizačního zajištění jednotlivých aktivit. Aktuálně jsou zpracovány plány týdenní. Výuka je vedena na základě vyučujícími sestavených tematických plánů učiva, často více let neinovovaných. Jejich kontrola ze strany vedení školy je místy formální, neboť inspekcí zjištěné disproporce v plánu učiva přírodopisu 9. ročníku nebyly známy. Učební plány jsou dodržovány. Každoročně škola pořádá sportovní, kulturně poznávací a další akce. Finančně je dle možností tato činnost podporována získanými sponzorskými dary.

Pravidelnou činností jsou aktivity zavedených zájmových kroužků: dopravní, keramický, košíková, plavání, společenské hry, vlastivědný, šikovných rukou a romská kultura.

Organizační struktura školy je vymezena organizačním řádem. Ředitelka školy jmenovala své dva zástupce, jejichž působení ve funkci je prozatím krátkodobé a tudíž vedení školy prochází hledáním optimálních kooperujících technik v řízení školy. Kvalitním způsobem pracuje kvalifikovaná výchovná poradkyně. Mimo obvyklých záležitostí je iniciátorkou

a spoluautorkou školou vydávaného časopisu Pružina. Velmi dobře zpracovaný „Minimální preventivní program“ se daří úspěšně realizovat především mimoškolní činností. Dle potřeby jsou svolávány pracovní porady. Zasedání pedagogické rady se koná pětkrát

za školní rok. Předmětem jednání jsou nejenom prospěch a chování žáků, ale rovněž informace a pokyny z oblasti organizační, řídicí a speciálně pedagogické. Informace pracovníkům školy jsou předávány dle závažnosti neprodleně ústní formou nebo vyvěšením na nástěnce. Orientační kontrolou povinné dokumentace školy bylo konstatováno její řádné vedení s dílčími rezervami v úrovni záznamů jednotlivých vyučujících, např. místy neúplné, případně chybné záznamy v třídních výkazech, prepisované údaje a nižší vypovídající hodnota záznamů učiva v třídních knihách. Rozvržení vyučovacích hodin je v převážné většině příznivé pro efektivitu výchovně vzdělávacího procesu. Osobní dokumentace žáků je řádně zabezpečena před eventuelním zneužitím. Škola prezentuje svoje aktivity na veřejnosti. Vycházejí články

v regionálním tisku, je pořádáno vystoupení žáků pro širokou veřejnost, školní výstava v rámci dne otevřených dveří v reprezentačních prostorách pardubické radnice. Žáci se účastní vyhlášených soutěží (literárních, výtvarných) a sportovních turnajů okresního i celorepublikového charakteru. V těchto sportovních kláních často obsazují přední místa.

Spolupráce s rodiči je průběžná vzhledem k aktuálnímu chování a prospěchu žáků. Dle potřeby pracuje výchovná komise, řešící se zákonnými zástupci žáků nejrůznější problémy týkající se prospěchu a chování jejich dětí. Daří se zvyšovat účast rodičovské veřejnosti na třídních schůzkách a školních akcích. Výroční zpráva poskytuje adekvátní informace o škole za uplynulý školní rok a o hospodaření školy za kalendářní rok 1999.

Operativní řízení školy se v hlavních rysech opírá o plánování a kontrolu jednotlivých činností školy. Pedagogickým pracovníkům je umožněno uplatnění iniciativy a tvořivosti ve prospěch zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Negativním jevem je statická úroveň pedagogické práce některých vyučujících dlouhodobě působících v jedné škole. Vedení školy podporuje další vzdělávání a odborný růst jednotlivých členů pedagogického sboru. Během školního roku dochází k využívání nabízených vzdělávacích aktivit akreditovaných středisek.

Vedení školy má vytvořený systém morálního a hmotného stimuluování vyučujících. Jsou sestavena bodová kritéria přidělování osobního hodnocení pracovníků, případně udělování mimořádných odměn. Vnitřní platový předpis upravuje přiznání těchto nenárokových složek platu.

V organizační struktuře školy funguje vnitřní kontrolní systém. Je zpracován plán kontrol výchovně vzdělávacího procesu pro stávající školní rok, obsahující hospitační činnost a kontrolu dokumentace. Četnost hospitací (ředitelka a její zástupci) je vcelku přiměřená, umožňující průběžné hodnocení pedagogických pracovníků. Provozní zaměstnanci jsou kontrolováni ředitelkou školy. Výsledky kontrolní činnosti jsou většinou s pracovníky projednávány a v případě negativních zjištění jsou přijímána opatření. V oblasti vedení povinné dokumentace školy je žádoucí vydat jednotný pokyn k vyplňování a provádět důslednější kontrolu zejména třídních knih, třídních výkazů a katalogových listů.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita, rozsah a účelnost plánování činnosti školy včetně koncepčních záměrů jsou administrativně velmi dobře zpracovány a naplňovány. Organizování činnosti školy a informační systémy školy jsou velmi dobré úrovně, jakož vedení a motivování pracovníků a jejich průběžná kontrola.

Celkově je hodnocení kvality řízení školy velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 22. září 1998 pod čj. 26 634/98-21.
2. Zřizovací listina vydaná MŠMT ČR dne 20. října 1994 pod čj. 16 878/94-60 a její dodatky čj. 11 021/96-60 ze dne 16. ledna 1996 a čj. 27 55898-21 ze dne 2. října 1998.
3. Vzdělávací program zvláštní školy čj. 22 980/97-22 vydaný MŠMT ČR ze dne 20. června 1997 s platností od 1. září 1997.
4. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy vydaný MŠMT ČR čj. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997.

5. Vzdělávací program přípravných tříd pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí čj. 12 748/97-20 ze dne 25. června 1997.
6. Vzdělávací program praktické školy s dvouletou přípravou 63-42-2 schválený MŠMT ČR dne 14. května 1993, čj. 16 735/93-24 s platností od 1. září 1993.
7. Vzdělávací program praktické školy s tříletou přípravou 63-43-3 schválený MŠMT ČR dne 26. června 1996, čj. 22 583/96-24 s platností od 1. září 1996.
8. Výkazy o speciální škole podle stavu k 30. září 2000.
9. Koncepční záměry a úkoly pro období 1999 - 2002 ze dne 1. září 1999.
10. Oblasti práce školy ve školním roce 2000/2001.
11. Tématické plány učiva hospitovaných předmětů.
12. Příkaz ředitelky k poskytování platu, příplatku a odměn zaměstnanců ze dne 1. září 2000.
13. Rozvrhy vyučovacích hodin všech typů speciálních škol pro školní rok 2000/2001.
14. Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy hospitovaných tříd pro školní rok 2000/2001.
15. Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků (výběr).
16. Záznamy z pedagogických rad.
17. Vzdělávací program praktické školy s dvouletou přípravou 63-42-2 schválený MŠMT ČR dne 14. května 1993, čj. 16 735/93-24 s platností od 1. září 1993.
18. Vnitřní řád školy ze dne 4. září 2000.
19. Organizační řád ze dne 4. září 2000.
20. Doklady o vzdělání pedagogických pracovníků u 6 zaměstnanců.
21. Hodnocení práce přípravných tříd pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí za školní rok 1999/2000.
22. Plán protidrogové prevence 2000/2001.
23. Minimální preventivní program „Škola bez drog“.
24. Zájmové kroužky pro školní rok 2000/2001.
25. Záznamy z hospitací prováděných vedením školy.
26. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000, o hospodaření školy za r. 1999.
27. Inspekční zpráva čj. O-10-02/97-158 z 12. června 1997.
28. Školní kronika.
29. Dotazník pro ředitele před inspekcí.
30. Podkladová inspekční dokumentace (materiál ČŠI).
31. Záznamy školních inspektorů z hospitací.
32. Sešity, písemné práce a žákovské knížky žáků (výběr).

ZÁVĚR

Souhrnně hodnocená úroveň činnosti Zvláštní školy a Praktické školy, Klášterní 52, Pardubice, je průměrná. Česká školní inspekce konstatuje statickou úroveň práce některých pedagogických pracovníků ve srovnání se zjištěnými skutečnostmi předchozí inspekční činnosti. V nabídce vzdělávání naopak došlo k pozitivnímu posunu.

V rámci provedené orientační inspekce nebyla sledována efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Škodová	.Mgr. Eva Škodová v. r.
Členové týmu	Mgr. Zuzana Hamanová	Mgr. Zuzana Hamanová v. r.
	Mgr. Věra Rečlová	Mgr. Věra Rečlová v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	Mgr. Vladimír Tomek v. r.

V Pardubicích dne 15. února 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. února 2001

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Libuše Nýdrová	Mgr. Libuše Nýdrová v. r.

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OkÚ Pardubice	2001-03-14	102 095/01-4033
Zřizovatel: MŠMT Praha	2001-03-14	102 096/01-4033
Rada školy:	Není zřízena.	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nepodány.